

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
19 februari 2019

Eindtermijn

Onderwerp

Vaststellen Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 en Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019

Advies

1. Vast te stellen de Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019.
2. Te bepalen dat de Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 zal worden gepubliceerd in het Provinciaal blad en in werking treedt op de dag na uitgifte van dat Provinciaal blad.
3. Aan te gaan het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019 met Dunea, Stedin, Velin, Liander, Westland Infra, Evides en Oasen.
4. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten over de vaststelling van de Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 en het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het vaststellen van de Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 en het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan Floor Vermeulen, gedeputeerde Verkeer en Vervoer van de Provincie Zuid-Holland, om het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019 dat wordt aangegaan met Dunea, Stedin, Velin, Liander, Westland Infra, Evides en Oasen namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

NB. Met een beroep op artikel 3 van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017 wordt een uitzondering gemaakt voor het (moment van) publiceren van het Uitvoeringsprotocol onder 3.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- Ontwerpbeleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019
- Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019
- Actualisering rapportage nadeelcompensatie 2018
- Was-woordt-tabel Nadeelcompensatie Kabels & Leidingen Provincie Zuid-Holland

- GS-brief aan PS inzake de vaststelling van de Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 en het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019
- Machtiging CdK Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019

1 Toelichting voor het College

Voorgeschiedenis

Op 21 december 2015 heeft gedeputeerde Vermeulen van de samenwerkende netbeheerders (Dunea, Evides, Gasunie, Westland Infra, Stedin en Oasen) een brief ontvangen met het verzoek in overleg te treden over de Regeling Nadeelcompensatie Kabels en Leidingen Zuid-Holland 2010 (hierna: NKL-ZH 2010). Deze regeling heeft sinds de invoering ervan tot de nodige discussies geleid tussen de netbeheerders en de Provincie Zuid-Holland. Dit heeft de uitvoeringspraktijk van provinciale projecten waarbij verleggingen van kabels en leidingen aan de orde zijn geen goed gedaan. De Provincie Zuid-Holland is al enige tijd in gesprek met de netbeheerders, onder andere middels het Strategisch Overleg Platform (SOP) Kabels en Leidingen. Dit heeft op 31 december 2016 geleid tot vaststelling van een Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland (hierna: UP K&L), welke eenzijdig is vastgesteld door de managementteams van de afdelingen Projecten & Programma's en de Dienst Beheer Infrastructuur van de Provincie Zuid-Holland. Hierin is de nadere invulling van afspraken hoe partijen met elkaar willen omgaan in het verleggingsproces vastgelegd. Het protocol is het resultaat van een gezamenlijk inspanning van de vertegenwoordigers uit voornoemde brancheorganisaties en het expertisenetwerk Kabels & Leidingen van de provincie. In dit protocol staan de uitgangspunten van de laagst maatschappelijke kosten en een goede samenwerking centraal. Volgens de netbeheerders staat de gemeenschappelijkheid en eensgezindheid die het uitvoeringsprotocol kenmerken in schril contrast met de eenzijdigheid en de discussies rondom de NKL-PZH-2010. De provincie heeft aangegeven open te staan voor een gesprek hierover.

Na diverse bijeenkomsten waarin zowel de netbeheerders als de Provincie Zuid-Holland waren vertegenwoordigd zijn de diverse bezwaren besproken. Het voornaamste bezwaar betreft de vergoedingssystematiek die door de provincie wordt gehanteerd voor kruisende leidingen. In zowel de landelijke Nadeelcompensatieregeling Kabels en Leidingen 1999 (hierna: NKL-1999) als het IPO-model Nadeelcompensatie Kabels en Leidingen worden de werkelijke kosten voor uitvoering en voor ontwerp en begeleiding, ongeacht de leeftijd van de betreffende ontheffing, tenzij de kabel of leiding technisch versleten is, vergoed. In de NKL-ZH-2010 is de vergoeding voor kruisende kabels of leidingen welke worden verlegd bij intrekking of wijziging van de ontheffing die ouder is dan tien jaar (droge infrastructuur) danwel twintig jaar (natte infrastructuur) nihil. Ook ontbreekt een duidelijke motivering van deze gekozen berekeningsmethode.

Essentie

Het resultaat van de besprekingen tussen netbeheerders Dunea, Stedin, Gasunie/Velin, Alliander/Liander, Westland Infra, Evides en Oasen en de Provincie Zuid-Holland is een overeenstemming over wat voor de partijen als redelijk wordt ervaren. Dat is het toepassen door de Provincie Zuid-Holland van het IPO-model voor wat betreft de vergoedingssystematiek voor kruisende leidingen als hierboven beschreven. Het IPO-model wijkt op onderdelen negatief af van de landelijke NKL-1999 en de netbeheerders hebben aangegeven dat deze 'daarom in beginsel onwenselijk is voor de netbeheerders'. Echter onderschrijven de netbeheerders het belang van het gezamenlijk verbeteren van het verleggingsproces en kunnen dus 'akkoord' gaan met de systematiek van het IPO-model.

De netbeheerders hechten er daarnaast waarde aan om te verzoeken dat de provincie terughoudend omgaat met verlegging van bijzondere leidingen. Bijzondere leidingen zijn leidingen waarvan de verleggingskosten naar verwachting meer dan € 1.000.000,- zullen bedragen en de rivieraanvoerleidingen van Dunea en Evides, alsmede de slagader van Oasen. Vanzelfsprekend uitzonderingen met dusdanige motivatie daargelaten. De provincie hecht er waarde aan het aantal bezwaar- en beroepsprocedures in verband met nadeelcompensatie te verminderen, wetende dat deze niet kunnen worden uitgesloten.

Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019

Een belangrijk argument voor de Provincie Zuid-Holland om het resultaat van de besprekingen door te voeren, en dus een nieuwe nadeelcompensatieregeling vast te stellen, is de voortgang van provinciale projecten. Steeds vaker stuiten we door onze systematiek voor nadeelcompensatie op weerstand bij de netbeheerders waardoor er afwijkende GS-besluiten moeten worden genomen of we in een rechterlijke procedure belanden. Ook de provincies Drenthe, Flevoland, Groningen, Limburg, Noord-Brabant en Zeeland werken met het IPO-model, waarbij de genoemde systematiek voor kruisende leidingen wordt gehanteerd. Friesland, Gelderland, Overijssel en Utrecht hebben de voorganger van een nadeelcompensatieregeling, een bevroezingsregeling, definitief gemaakt. In deze bevroezingsregelingen wordt voor de vergoeding geen onderscheid gemaakt tussen kruisende en langsliggende leidingen. Het ligt in de rede, zeker in een drukke provincie als Zuid-Holland, om juist wel onderscheid te maken tussen deze leidingen. Bij langsliggende leidingen kunnen netbeheerders profiteren door 'mee te liften' met de provinciale infrastructuur en wordt er een 'aftrek maatschappelijk risico' toegepast. Bij kruisende leidingen zijn netbeheerders aangewezen op de provincie en kiezen hier niet bewust voor. Daarnaast kent onze regeling regimes voor kostenvergoeding bij verlegging van buitenleidingen (leidingen buiten beheergebied van de provincie). Zie voor het overzicht de Was/wordt-tabel Nadeelcompensatie Kabels & Leidingen.

Voor een toelichting op het concept nadeelcompensatie en de achtergronden van de ontwikkelingen op het gebied van nadeelcompensatie voor kabels en leidingen wordt verwezen naar de algemene toelichting bij de ontwerp-Beleidsregel nadeelcompensatie Kabels en Leidingen Zuid-Holland 2019 (hierna: NKL-ZH-2019).

Naast het aanpassen van de vergoedingssystematiek voor kruisende leidingen is de NKL-ZH-2019 een stuk leesbaarder dan zijn voorganger. De bezwarencommissie heeft in een advies uit 2017 aanbevolen: "de formulering van de regeling zo te verhelderen dat over bedoeling en inhoud van de artikelen niet langer verwarring en misverstanden kunnen ontstaan". De NKL-ZH-2010 werkt parallel aan het IPO-model en de NKL-1999 met diverse bijlagen waarin de manier voor berekenen voor de diverse soorten kabels en leidingen wordt beschreven. Aangezien de berekeningssystematiek de kern van deze beleidsregel is, is deze in het ontwerp voor de NKL-ZH-2019 naar het lichaam van de regeling gebracht. Daarnaast is de regeling voorzien van een algemene en artikelsgewijze toelichting.

Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019

Naast het vaststellen van een gewijzigde regeling wordt voorgesteld om de inhoud van het UP

K&L op bestuurlijk niveau met de betreffende partijen aan te gaan. Hiermee wordt het uitvoeringsprotocol een convenant. Dit is een logische volgende stap die de verbetering van de samenwerking met netbeheerders bevordert. Aan de oorspronkelijke tekst zijn formuleringen toegevoegd om aan de belangen van de netbeheerders en de provincie te voldoen. Deze belangen betreffen:

1. Het terughoudend omgaan met de verlegging van bijzondere leidingen. Bijzondere leidingen zijn leidingen waarvan de verleggingskosten naar verwachting meer dan € 1.000.000, - zullen bedragen en de rivieraanvoerleidingen van Dunea en Evides, alsmede de slagader van Oasen (art. 1.6).
2. Het voorkomen van bezwaar- en beroepsprocedures rondom nadeelcompensatie bij verleggingen van kabels en leidingen (art. 10.2).

De ligging van de rivieraanvoerleidingen van Dunea en Evides en de slagader van Oasen is door deze partijen door middel van kaartmateriaal aan de provincie ter beschikking gesteld. Dit wordt niet als bijlage aan het uitvoeringsprotocol gehecht in verband met de vertrouwelijkheid van de ligging van deze kritische drinkwaterleidingen als vitale infrastructuur.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 210.000, - per jaar
Programma	: Programma 2 - Bereikbaar en Verbonden
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Het aanpassen van de vergoedingssystematiek voor kruisende leidingen betekent dat de provincie meer uitgeeft aan het verleggen van kabels en leidingen bij projecten waar kruisende leidingen binnen beheersgebied worden verlegd. De financiële gevolgen zijn inzichtelijk gemaakt in bijgevoegd rapport *Actualisering rapportage nadeelcompensatie 2018* aan de hand van gerealiseerde projecten in de afgelopen jaren (2010-2018). Kort samengevat kan worden gezegd dat de provincie per jaar zo'n € 210.000, - euro meer kwijt is aan nadeelcompensatie. Hier staat tegenover dat er winst wordt geboekt op de samenwerking met netbeheerders en dus de voortgang van projecten. Verwacht wordt dat de meerkosten aan nadeelcompensatie ruimschoots gecompenseerd worden door de versoepelde samenwerking en de besparing op vertragskosten en de kosten die gemoeid zijn met bezwaar- en beroepsprocedures. Dat zal in de praktijk worden gemonitord om te bezien of de voorliggende wijziging ons de verwachte besparing oplevert.

Juridisch kader

De Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 treedt in werking met ingang van de dag na de dag van uitgifte van het provinciaal blad waarin deze wordt geplaatst (artikel 14). In artikel 13 van deze nieuwe regeling is de intrekking van haar voorganger, de Regeling nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2010, geregeld. Op basis van artikel 12 van de nieuwe regeling worden op het moment van inwerkingtreding in behandeling zijnde verzoeken onder de nieuwe regeling afgehandeld op deze manier wordt de nieuwe manier van vergoeden zo snel mogelijk geïmplementeerd.

De grondslagen voor de beleidsregel zijn:

- artikel 4:81, eerste lid, van de Awb: de bevoegdheid om beleidsregels vast te stellen; en
- artikel 158, eerste lid, van de Provinciewet: de bevoegdheden van Gedeputeerde Staten.

Op grond van vele rechterlijke uitspraken, staat het vast dat kosten in verband met de aanpassing van een kabel of leiding in het kader van werkzaamheden aan nieuwe of bestaande infrastructuur niet in alle gevallen geheel voor rekening van de eigenaren/beheerders dienen te blijven, maar dat het overheidsorgaan dat rechtmatig de werkzaamheden doet verrichten ten gevolge waarvan de verwijdering/verlegging noodzakelijk is geworden, de schade in meerdere of mindere mate dient te compenseren. Dit wordt aangeduid met het begrip nadeelcompensatie. Het principe van de plicht die op een overheidsorgaan rust om zekere vormen van schade die ontstaat bij rechtmatig overheidsoptreden te vergoeden, wordt aangeduid als “egalité devant les charges publiques”.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt F. Vermeulen, gedeputeerde van Verkeer en Vervoer, gemachtigd om het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019 dat wordt aangegaan met Dunea, Stedin, Velin, Liander, Westland Infra, Evides en Oasen namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Overeenkomstig artikel 3, onder b van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017, wordt het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019 niet actief openbaar gemaakt tot de ondertekening ervan heeft plaatsgevonden. Het moment van ondertekening wordt momenteel nog gepland, deze vindt naar verwachting nog plaats in het eerste kwartaal van 2019.

2 Proces

Zie toelichting.

Voorgesteld wordt om van ondertekening van het UP K&L een feestelijk moment te maken met alle partijen. Dunea heeft reeds voorgesteld een locatie in Scheveningen voor dit moment beschikbaar te stellen.

In het kader van de LTA Omgevingsbeleid worden PS over de vaststelling van de NKL-PZH 2019 geïnformeerd met bijgaande brief.

3 Communicatiestrategie

De Beleidsregel nadeelcompensatie kabels en leidingen Zuid-Holland 2019 zal na vaststelling gepubliceerd worden in het Provinciaal blad. Tevens zal de nieuwe regeling onder de aandacht worden gebracht bij de uitvoerende afdelingen die de regeling zullen gaan hanteren (de Dienst Beheer Infrastructuur en Afdeling Projecten en Programma's) en de betrokken partijen.

Rondom de ondertekening van het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-

Holland 2019 zal een feestelijk moment worden georganiseerd met alle betrokken partijen.